

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Johannes de Doper: Een Bijbels en Historisch Profiel

Toen Jezus - of Jesjoea, zoals Hij in het Hebreeuws wordt genoemd - Zijn bediening begon, werd Hij gedoopt door een man die in de Bijbel "Johannes de Doper" wordt genoemd. De meeste lezers van de Bijbel zijn bekend met Johannes de Doper, maar in deze studie gaan we zijn leven nader onderzoeken. Waar kwam hij vandaan? Wat onderwees hij? Waarom werd hij "de Doper" genoemd? Welke invloed had hij op het volk van Israël, in de eeuw? En welke lessen kunnen we uit zijn leven leren? Laten we beginnen.

De Geboorte van Johannes

De ouders van Johannes zijn de eerste mensen die in het evangelie van Lukas worden beschreven:

Lukas 1:5-7

In de dagen van Herodes, de koning van Judea, was er een priester van de afdeling van Abia, van wie de naam Zacharias was. En zijn vrouw behoorde tot de dochters van Aäron en haar naam was Elizabet. Zij waren beiden rechtvaardig voor God en wandelden onberispelijk volgens alle geboden en verordeningen van de Heere. En zij hadden geen kind, omdat Elizabet onvruchtbaar was en zij beiden op leeftijd gekomen waren.

De vader van Johannes was dus een priester van de afdeling van Abia. De priesters waren afstammelingen van de broer van Mozes, Aäron (Leviticus 6:22; Numeri 3:3), die uit de stam van Levi kwam (Numeri 26:59), en de "afdeling van Abia" was één van de vierentwintig groepen van priesters, die om de beurt dienst deden in de Tempel in Jeruzalem (1 Kronieken 24:1-19). De moeder van Johannes, Elizabeth, was ook een afstammeling van Aäron. De ouders van Johannes maakten dus deel uit van een priesterlijke familie, die trouw was aan God.

Op een zekere dag, toen Zacharias in de Tempel dienst deed, zag hij een visioen van God. Een engel verscheen aan hem en zei dit:

Lukas 1:13-15

... want uw gebed is verhoord en uw vrouw Elizabeth zal u een zoon baren en u zult hem de naam Johannes geven. En er zal blijdschap en vreugde voor u zijn en velen zullen zich over zijn geboorte verblijden, want hij zal groot zijn voor de Heere.

Na het zien van dit visioen kon Zacharias niet meer praten. Nadat Zacharia thuiskwam van zijn dienst in de Tempel, werd zijn vrouw Elizabeth op wonderbaarlijke wijze zwanger. De baby, Johannes, was zelfs in de baarmoeder van zijn moeder al vervuld met de Heilige Geest (Lukas 1:15). Zelfs als ongeboren kind sprong Johannes op van vreugde toen hij het nieuws hoorde dat Jesjoea was verwekt (Lukas 1:41-44). Na de geboorte van Johannes, op de dag dat hij besneden zou worden, was zijn vader weer in staat om te praten. Hij profeteerde, en sprak tot Johannes. Hij zei dit:

Lukas 1:76-77

En jij, kind, zult een profeet van de Allerhoogste genoemd worden, want je zult voor het aangezicht van de Heere uit gaan om Zijn wegen gereed te maken, en om Zijn volk kennis van de zaligheid te geven in de vergeving van hun zonden,

Johannes werd duidelijk geboren met een speciaal doel. Toen Zacharia zijn visioen kreeg, werd hem nog iets verteld, namelijk dat Johannes "geen wijn en geen sterkedrank zal drinken" (Lukas 1:15). Dit was een regel die Johannes heel zijn hele opvolgde (Lukas 7:33). Dit is waarschijnlijk een aanwijzing dat Johannes onder een *nazireërschap-gelofte* stond. Nazireërschap-geloften worden beschreven in Numeri hoofdstuk 6. Een Nazireeër wordt voor een bepaalde tijd apart gezet voor God (Numeri 6:2). Een Nazireeër mocht zijn haar niet knippen (Numeri 6:5), geen dode aanraken (Numeri 6:6) of alcohol drinken (Numeri 6:3). Gewoonlijk zou een persoon er zelf voor kiezen om een Nazireeër te worden, en de gelofte zou slechts een beperkte tijd duren. Soms werden profeten echter als Nazireeërs geboren en bleven ze hun hele leven onder die gelofte. Twee voorbeelden van deze "levenslange Nazireeërs" waren Simson (Richteren 13:3-7) en Samuël (1 Samuël 1:11). In feite leken de omstandigheden van de geboorte van Simson erg op die van Johannes, zoals we lezen in het boek Richteren:

Richteren 13:3-5

Toen verscheen er een Engel van de HEERE (JHWH) aan deze vrouw, en zei tegen haar: Zie toch, u bent onvruchtbaar en hebt geen kinderen gebaar. U zult echter zwanger worden en een zoon baren. Welnu dan, wees toch op uw hoede dat u geen wijn of sterkedrank drinkt, en eet niets onreins. Want zie, u zult zwanger worden en een zoon baren. En er mag geen scheermes op zijn hoofd komen. Want het jongetje zal van de moederschoot af als nazireeër aan God gewijd zijn, en hij zal beginnen Israël te verlossen uit de hand van de Filistijnen.

Dus, zoals Simson en Samuël, was Johannes al bij zijn verwekking apart gezet voor God.

De Bediening van Johannes

Johannes begon zijn bediening in de woestijn, waar hij sprinkhanen en wilde honing at (Markus 1:6). Het onderwijs van Johannes leek erg op dat van de profeten daarvoor. Hij gaf de leiders van Israël de opdracht: "breng dan vruchten voort in overeenstemming met de bekering" (Mattheüs 3:8). Hij vertelde het gewone volk om voor de armen te zorgen (Lukas 3:11) en om hun zaken eerlijk en integer te doen (Lukas 3:12-14). Zoals Lukas optekende:

Lukas 3:10-14

En de menigte vroeg hem: Wat moeten wij dan doen? Hij antwoordde en zei tegen hen: Wie twee stel onderkieren heeft, moet delen met hem die er geen heeft, en wie voedsel heeft, moet ook zo doen. Er kwamen ook tollenaars om gedoopt te worden en zij zeiden tegen hem: Meester, wat moeten wij doen? Hij zei tegen hen: Eis niet meer dan wat u voorgeschreven is. Ook de soldaten vroegen aan hem: En wij, wat moeten wij doen? Hij zei tegen hen: Val niemand lastig, pers niemand af en wees tevreden met uw soldij.

Het is opmerkelijk dat het onderwijs van Johannes effectief was bij het bekeren van tollenaars en soldaten. Israël stond in die tijd onder de Romeinse heerschappij, waar de religieuze Joden een grote hekel aan hadden. De soldaten waren de mensen die deze Romeinse heerschappij in stand hielden, en de tollenaars waren de mensen die het geld inzamelden om het Romeinse rijk draaiende te houden. Ook waren zowel de tollenaars als de soldaten in Israël heel vaak Joden, die de Romeinen hadden ingehuurd.

(Johannes R. Donahue, "Tax Collectors and Sinners: An Attempt at Identification, *The Catholic Biblical Quarterly* Vol. 33, No. 1 [january 1971], blz. 48;

Gary Manning, Jr. "Soldiers in the Gospels" www.biola.edu)

Dus werden ze waarschijnlijk gezien als verraders van het Joodse volk (American Bible Society, "Tax Collecting While the Roman Rule" <https://bibleresources.americanbible.org>).

Zowel de tollenaars als de soldaten werden veracht (Lukas 18:11; Josephus, *Antiquities of the Jews* 20.5.3-4), maar Johannes predikte nog steeds tot hen en overtuigde hen om samen met alle anderen naar God terug te keren. Jesjoea deed ongeveer hetzelfde; Ook Hij predikte tot zondaars en tollenaars, en riep sommigen van hen zelfs op om Zijn eigen discipelen te zijn (Markus 2:13-15). Ter verdediging van deze oproep zei Jesjoea: "Wie gezond zijn, hebben geen dokter nodig, maar wie ziek zijn. Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen tot bekering te roepen, maar zondaars" (Markus 2:17). De reden dat Johannes tot de verstoten zondaars predikte was waarschijnlijk dezelfde. Deze oproep aan zondaars doet ook denken aan wat God zei door de profeet Jesaja:

Jesaja 42:16

En Ik zal blinden leiden langs een weg die zij niet gekend hebben, Ik zal hen doen gaan op paden die zij niet gekend hebben. Ik zal vóór hen de duisternis veranderen in licht en wat krom is in wat recht is. Deze dingen zal Ik voor hen doen, Ik zal hen niet verlaten.

Naast het geven van het morele onderwijs, waarschuwde Johannes ook dat God een oordeel zou brengen over wie geen vrucht draagt (Mattheüs 3:10, 12), en hij profeteerde dat de Messias zou komen (Lukas 3:15-16). Hij sprak het volk indringend toe en zei: "Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij gekomen" (Mattheüs 3:2).

Eén ding waar men Johannes met name van kende, was het *dopen*, mensen onderdompelen in water wanneer ze zijn boodschap aanvaardden. De mensen kwamen tot Johannes om zich te laten dopen in de rivier de Jordaan (Markus 1:5). Johannes heeft de doop niet uitgevonden; het werd al gedaan door een aantal Joodse groepen uit die tijd, waaronder de Farizeeën (m. Eduyot 5:2) en de Essenen (Josephus, *The Wars of the Jews* 2.8.5; 1QS III.9). De doop was een teken van toelating tot deze groep; een gedoopte werd beschouwd als een discipel, die berouw had van zijn zonden, en nu de wegen van God leerde (1QS II.26-III.5). Johannes legde echter een speciale nadruk op het proces van het dopen, zoals de geleerde Craig Keener opmerkt:

Degenen die lid werden van de Esseense sekte werden tijdens hun inwijding ook gedoopt, en deze onderdompeling biedt ook een analogie. Maar deze doop had niet dezelfde kracht als de doop van Johannes of die van de discipelen van Jezus. Voor de Essenen was het gewoon de eerste van vele zuiveringsrituelen en slechts een klein onderdeel van het proces om zich bij de sekte aan te sluiten. Voor de aanhangers van Johannes en Jezus betekende een eenmalige en nadrukkelijke doop zelf een overgang naar het nieuwe leven.

- Craig Keener, "Baptism," NIV Cultural Backgrounds Study Bible

De historicus Josephus gaf ook commentaar op de "bekeringsdoop" van Johannes. Hij zei:

[Johannes] gebod de Joden om eerzaam te zijn, zowel wat betreft de gerechtigheid jegens elkaar als de vroomheid jegens God, en zich daarom te laten dopen; opdat de wassing [met water] Hem welgevallig zou zijn, als ze dit ondergingen, niet om daarmee sommige zonden weg te doen [of vergeving te ontvangen], maar voor de zuivering van het lichaam; er vanuit gaande dat de ziel vooraf grondig was gezuiverd door de gerechtigheid.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 18.5.2

Voor Johannes was de doop een symbool van bekering; het symboliseerde een toewijding om je af te keren van de zonde en tijdens de rest van je leven de wegen van God te volgen. Jesjoea is Zelf gedoopt door Johannes (Mattheüs 3:13). Toen Jesjoea Johannes naderde bij de Jordaan, verklaarde Johannes: "[Zie het Lam van God, Dat de zonde van de wereld wegneemt](#)" (Johannes 1:29).

Voor meer informatie over de doop raden we je onze studie aan:, "[Wat is Dopen?](#)".

Hoewel Johannes dingen onderwees die moeilijk waren om aan te horen, lijkt het erop dat zijn boodschap goed werd ontvangen door het gewone volk. Er kwamen veel mensen naar hen toe, die hun zonden beleden en zich lieten dopen (Mattheüs 3:6). Johannes had zijn eigen discipelen, die loyaal waren aan hem en zijn onderwijs (Markus 2:18; Lukas 7:19; Handelingen 19:1-6). De evangeliën ondersteunen Johannes als een door God gezonden profeet (Johannes 1:6; Mattheüs 3:3), en ze beschouwen hem als een geloofwaardige stem ter ondersteuning van Jesjoea (Mattheüs 3:14). Tijdens het leven van Johannes vroegen de mensen zich af of Hij de Messias kon zijn (Lukas 3:15; Josephus, *Antiquities of the Jews* 18.5.2), en na zijn dood vroegen velen zich af of Jesjoea misschien Johannes was, in een herrezen lichaam (Markus 8:27-28; Mattheüs 14:1-2)! Zelfs de historicus Josephus, die pas na het overlijden van Johannes werd geboren, wist nog wie Johannes was. Hij noemde Johannes een "goede man", die "de Joden opdroeg om eerzaam te leven". (Josephus, *Antiquities of the Jews* 18.5.2). Het is duidelijk dat de bediening van Johannes een krachtige invloed had op de mensen van zijn tijd.

Dat Johannes in de gunst viel bij het volk werd echter door de machthebbers gezien als een bedreiging, vooral bij de heerser van Galilea, Herodes Antipas. Herodes was van zijn vrouw gescheiden om met de vrouw van zijn broer te trouwen (Josephus, *Antiquities* 18.5.1), en Johannes bekritiseerde hem voor dit immorele huwelijk (Markus 6:18). Herodes was bang dat Johannes zijn invloed bij het volk zou gebruiken om een opstand te leiden (Josephus, *Antiquities of the Jews* 18.5.2). Daarom liet hij Johannes arresteren en in de gevangenis zetten (Markus 6:17). Maar Johannes had nog steeds contact met zijn discipelen toen hij in de gevangenis zat (Lukas 7:19) en bleef waarschijnlijk vanuit zijn cel verder prediken.

Terwijl Johannes in de gevangenis zat, hoorde hij hoe de bediening van Jesjoea verliep en stuurde hij

Hem een bericht. Zoals Mattheus optekende:

Mattheüs 11:2-6

Toen Johannes in de gevangenis over de werken van Christus gehoord had, stuurde hij twee van zijn discipelen, en zei tegen Hem: Bent U het Die komen zou, of verwachten wij een ander? En Jezus antwoordde en zei tegen hen: Ga heen en bericht Johannes wat u hoort en ziet: blinden worden ziende en kreupelen kunnen lopen; melaatsen worden gereinigd en doven kunnen horen; doden worden opgewekt en aan armen wordt het Evangelie verkondigd; en zalig is hij die aan Mij geen aanstoot neemt.

Net als Petrus tijdens de rechtszaak tegen Jesjoea (Mattheüs 26:31-35, 69-75), had ook Johannes twijfels of Jesjoea de Messias was. Johannes profeteerde over Jesjoea: "Hij zal ... Zijn tarwe in de schuur verzamelen en Hij zal het kaf met onuitblusbaar vuur verbranden" (Mattheüs 3:12). Herodes Antipas, de slechte heerser, die Johannes gevangen had gezet, zou worden beschouwd als een deel van het "kaf". De Messias zou Herodes zeker omverwerpen, een rechtvaardig Koninkrijk stichten en Johannes uit de gevangenis bevrijden! Maar Jesjoea deed geen van die dingen. Dus vroeg Johannes zich af of hij de verkeerde persoon had gesteund. Zou Jesjoea zijn Messiaanse taak vervullen, of moest Johannes op zoek naar iemand anders? Jesjoea reageerde door de wonderen op te sommen die Hij had verricht, wat allemaal tekenen waren dat Hij de Messias was (bijv. Maleachi 4:2; Psalm 147:2-3; Jesaja 29:18; 35:4-6). Hij moedigde Johannes aan om ook te midden van de vervolging trouw te blijven.

Uiteindelijk overtuigde de vrouw van Herodes - de vrouw wiens huwelijk met Herodes door Johannes was bekritiseerd - Herodes om Johannes te laten executeren. Ze stuurde haar dochter, die ook de nicht was van Herodes, om de koning op zijn verjaardag te ontvangen, en nadat Herodes had beloofd dat hij het meisje zou geven wat ze ook maar verlangde, vroeg ze om het hoofd van Johannes te ontvangen, op een schaal. Herodes hield zich met tegenzin aan zijn woord en liet Johannes onthoofden (Markus 6:21-28). Hoewel Johannes schandelijk werd geëxecuteerd, slaagden de discipelen van Johannes erin om zijn lichaam terug te krijgen, waardoor de grote leraar en profeet in ieder geval een fatsoenlijke begrafenis kreeg (Markus 6:29).

De Invloed die Johannes had

Wat was de betekenis van de bediening van Johannes? Zoals we al aangaven, had Johannes grote invloed onder de mensen, en hij overtuigde velen om zich te bekeren en zich te laten dopen. Hij werd vaak vergeleken met de profeet Elia (bijv. Mattheüs 11:13-14; 17:12-13), en het leven van Johannes liep inderdaad in veel opzichten parallel met dat van Elia. Zowel Johannes als Elia droegen een harig gewaad met een lederen riem (2 Koningen 1:8; Markus 1:6); beiden gingen de wildernis in (1 Koningen 19:4; Lukas 1:80); beiden drongen er bij mensen op aan om zich te bekeren en zich aan God te wijden (1 Koningen 18:18, 21; Mattheüs 3:1-2); beiden bestrafden een koning voor zijn zonde (1 Koningen 18:17-18; Markus 6:18); en beiden werden vervolgd door een slechte koningin (1 Koningen 19:1-3; Markus 6:19). Maar het meest significante verband tussen Johannes en Elia wordt beschreven in een profetie van Maleachi:

Maleachi 4:5-6

Zie, Ik zend tot u de profeet Elia, voordat de dag van de HEERE (JHWH) komt, die grote en ontzagwekkende dag. Hij zal het hart van de vaders tot de kinderen terugbrengen, en het hart van de kinderen tot hun vaders, opdat Ik niet zal komen en de aarde met de ban zal slaan.

Elia en Johannes hebben allebei de weg vrijgemaakt voor de grotere dingen die gaan komen. Elia werd opgevolgd door zijn discipel, Elisa, die een "dubbel deel" van de geest van Elia ontving (2 Koningen 2:9, 15); Johannes werd opgevolgd door de Messias Zelf, Jesjoea. Johannes zei dat hij niet eens waardig was om de schoenen van de Messias te dragen (Mattheüs 3:11), maar hij bewoog de harten van de mensen en bereidde hen voor op het ontvangen van de boodschap die Jesjoea hen gaf. Hierdoor vervulde Johannes, in Mattheüs 11:10, ook een andere profetie van Jesaja, waar staat:

Jesaja 40:3-5

Een stem van iemand die roept in de woestijn: Bereid de weg van de HEERE (JHWH), maak recht in de wildernis een gebaande weg voor onze God. Alle dalen zullen verhoogd worden, alle bergen en heuvels zullen verlaagd worden; wat krom is, zal recht worden; wat rotsachtig is, zal tot een vlakke worden. De heerlijkheid van de HEERE (JHWH) zal geopenbaard worden, en alle vlees tezamen zal het zien.

Johannes bereidde de weg van JHWH, zodat de heerlijkheid van JHWH geopenbaard kon worden. Hoe deed Johannes dit? Door de mensen te onderwijzen dat ze terug moesten keren naar God en Zijn wegen. Johannes "ploegde als het ware het veld", zodat Jesjoea daarin kon planten. Toen Jesjoea was gearriveerd, ging Zijn bediening verder, waar die van Johannes was gestopt (Markus 1:14-15), zelfs in dezelfde bewoordingen als Johannes: "Bekeer u, want het Koninkrijk der hemelen is nabij" (Mattheüs 4:17). Maar Jesjoea ging verder met het "vervullen" van de wetten van God (Mattheüs 5:17), Hij onderwees niet alleen *dat* ze moesten worden nageleefd, maar ook *hoe* ze moesten worden geïnterpreteerd (Mattheüs 5:21-22, 27-28, 31-32, 33-34, 38-39, 43-44; 6:2, 5, 16; 7:12, 28-29), en daarbij onthulde Hij de heerlijkheid van (Johannes 17:4; 2 Korinthe 3:9-11, 14, 18). Zoals de apostel Paulus zei:

2 Korinthe 3:9-11

Want als de bediening van de verdoemenis al heerlijkheid geweest is, veel meer is de bediening van de gerechtigheid overvloedig in heerlijkheid. Immers, zelfs dat wat verheerlijkt was, is in dit opzicht niet heerlijk geweest, vergeleken met de alles overtreffende heerlijkheid. Want als wat tenietgedaan wordt in heerlijkheid was, veel meer is wat blijft in heerlijkheid.

Natuurlijk onthulde Jesjoea nog veel meer van Gods heerlijkheid toen Hij stierf en opstond (1 Petrus 1:21; Romeinen 6:4; Filippenzen 2:8-11). De prediking van Johannes hielp de weg te bereiden voor Jesjoea, om de heerlijkheid van God te openbaren.

Lessen van het Leven van Johannes

Wat zijn enkele lessen die we kunnen leren uit het leven van Johannes de Doper? Hier zijn er drie die we kunnen overwegen.

Allereerst geeft Johannes ons een geweldig voorbeeld van nederigheid. Johannes was een bijzonder mens. De geboorte van Johannes was wonderbaarlijk, zijn komst was geprofeteerd en God gaf hem de Heilige Geest voordat hij zelfs maar geboren was. Maar Johannes liet dat niet naar zijn hoofd stijgen. Hij erkende dat God grotere plannen had dan wat hij met Johannes aan het doen was, en hij gaf nederig toe dat Jesjoea "moet meer worden, maar ik minder" (Johannes 3:30). Toen Jesjoea arriveerde, verhief Johannes zich niet en probeerde hij niet te wedijveren met de Messias. Op dezelfde manier moeten ook wij ons overgeven aan de wil van God, ook al brengt het ons geen persoonlijke eer. In plaats daarvan moeten we, net als Johannes, voortdurend de weg bereiden voor de openbaring van Gods heerlijkheid.

Nog iets dat we uit het leven van Johannes kunnen leren, is vergelijkbaar met een les die we leren van alle discipelen van Jesjoea: dat wil zeggen, we zullen allemaal tijden hebben dat we moeite hebben met ons geloof. Net zoals Johannes Jesjoea ondervroeg terwijl hij in de gevangenis zat, en Petrus Jesjoea ontkende terwijl Jesjoea terechtstond, zullen we allemaal momenten meemaken dat we ons geloof in God in twijfel trekken. Niemand van ons is immuun voor de vervolging en de druk van de wereld. Maar als we het moeilijk hebben, kunnen troost putten uit de woorden van Jesjoea:

Johannes 16:33

...In de wereld zult u verdrukking hebben, maar heb goede moed: Ik heb de wereld overwonnen.

Ten slotte is een belangrijke les die we van Johannes kunnen leren gewoon de inhoud van zijn onderwijs. Er is een reden dat alle vier de evangeliën beginnen met het onderwijs van Johannes de Doper. We moeten de boodschap van Johannes begrijpen, zodat we de boodschap van Christus kunnen aanvaarden. En wat is de boodschap van Johannes? Dat het oordeel van God en Zijn Koninkrijk komen, dus moeten we teruggaan naar God, ons aan Hem toewijden en Zijn wegen bewandelen. Als we geen verlangen hebben om God te volgen, dan zullen de woorden van Jesjoea niet veel voor ons betekenen. Zoals er in Hebreeën staat:

Hebreeën 11:6

... Want wie tot God komt, moet geloven dat Hij is, en dat Hij beloont wie Hem zoeken.

Als we dit verlangen eenmaal hebben om God met ons hele hart te volgen, kunnen we gaan accepteren wat het onderwijs van Jesjoea werkelijk voor ons betekent. We kunnen ook beter waarderen wat het werk van Jesjoea aan het kruis ons te bieden heeft. De oproep van Johannes was aan de mensen die veracht werden, de verworpenen en de zondaar; dat zij zich zouden bekeren en tot God naderen. Laten we ook vandaag gehoor geven aan de oproep van Johannes: "[Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen](#)".

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website: www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: [www.twitter.com/119Ministries# \(USA\)](https://twitter.com/119Ministries#(USA))